

Zakázaná kritika marxizmu na americkej univerzite. O červenej Amerike

Mikuláš Hučko

20. augusta 2020 **História**

Tridsať rokov po páde Berlínskeho múru, rozpadu Sovietskeho zväzu a zavádzania trhového hospodárstva v Číne je najviac študovaným ekonomickým mysliteľom na amerických vysokých školách Karl Marx. Podľa Open Syllabus Project, ktorý sleduje literatúru predpisovanú študentom v rámci vyše milióna učebných osnov, jeho „Komunistický manifest“ stále patrí medzi najčítanejšie texty. Pred niekoľkými desaťročiami americký magazín U.S. News and World Report odhalil alarmujúci nárast počtu marxistických profesorov na univerzitných kampusoch. Nie že by to bola až taká veľká novina. Dominancia ľavice na amerických univerzitách najmä v humanitných a spoločenských vedách, je dobre známa a je zdokumentovaná. Bežne sa hovorievalo, že „Marxizmus je mŕtvy všade – s výnimkou amerických univerzít.“ Ale prekvapivé bolo zistenie, že po amerických univerzitných kampusoch sa pohybuje desaťtisíc profesorov sympatizujúcich s marxizmom.

V tomto kontexte neprekvapuje ani správa o univerzitnom profesorovi v štáte Ohio, ktorému zakázali cyklus prednášok o marxizme. Prečo? Pretože jeho prednášky sú **kriticky zamerané voči marxizmu**..

Profesor Evan Osborne, PhD. z Wright State University v Daytone minulý týždeň vyhlásil, že ho cenzurujú jeho kolegovia, ktorí mu nedovolia viesť kurz kritizujúci marxistickú ideológiu a prax. Pritom škola ponúka množstvo kurzov, ktoré **marxizmus vyzdvihujú a útočia na kapitalizmus**.

Osborne poukazuje na túto nekonzistentnosť a hovorí: „Ak chce fakulta kázať, že marxizmus je víťazstvom ľudského myslenia, nech káže. Ak však iná fakulta chce argumentovať, že v skutočnosti to bola katastrofa a zločin proti ľudskosti, tento názor by už nemal byť fanaticky cenzurovaný.“ Ale je!

Osborne povedal, že chcel viesť svoj cyklus prednášok počas semestrov letnom a zimnom semestri roku 2020. Jeho žiadosť však bola zamietnutá vedením katedry. Univerzita dovolila Osbornovi tieto prednášky iba raz v roku 2014, aj to iba pre pár vybraných študentov. A práve po nich si povedala „dost!“.

Osborne, profesor ekonómie, na univerzite vyučuje od roku 1994. Jeho zámerom bolo ponúknuť cyklus prednášok kriticky zameraný voči marxizmu **pre všetkých študentov**, ktorí by o to mali záujem. Kurz s názvom „**Marxizmus: Dejiny teórie a praxe**“ v učebných osnovách charakterizoval ako „úvod do marxistického ekonomického myslenia a história politickej moci vykonávanej v mene tejto idey“. Učebné osnovy ukladajú študentom čítať materiály o tom, ako sa komunizmus uplatňoval v Rusku a Číne, a kritiky západniarov, ktorí komunizmus vnímali so sympatiami.

Podľa prof. Osborna, „*na katedre máme nahnevanú radikálnu ľavicu. Vychvaľujú marxizmus, nedovolia mi kriticky učiť o ňom a mnoho ľudí na univerzite sa s tým vôbec nechce zaoberať.*“ Zdá sa však, že katedra si nepraje, aby študenti boli konfrontovaní s kritickými názormi na marxizmus.

„Nechcem meniť spôsob výučby ekonómie na WSU,“ povedal Osborne. „Chcem len, aby sa rešpektovala aj moja akademická sloboda, ktorá ponúka iný pohľad.“

Cyklus prednášok o socializme je povolený

Napriek odmietnutiu otvoriť kurz pre všetkých študentov, členovia ekonomickej katedry otvárajú kurz „**Socialistickej a radikálnej ekonomiky**“. Podľa učebných osnov sa majú študenti „oboznámiť s bohatou históriou kritických analýz dominantnej formy kapitalizmu (t.j. historický vývoj kapitalistického vlastníctva, kapitalistický pracovný proces a jeho sociálno-ekonomické výsledky) a zapojiť sa do kritickej debaty o perspektíve spoločenskej a ekonomickej reformy.“

Univerzita taktiež vyžaduje, aby **všetci študenti ekonómie** absolvovali kurz „inštitucionálnej ekonómie“, ktorý, ako vysvetľuje Osborne, sa v nijakom prípade nestavia kriticky voči komunistickému marxizmu. „Vzhľadom na spôsob, akým je Marx v učebných osnovách priaznivo vnímaný, a na to, čo marxizmus v dejinách spôsobil, som si skutočne myslel, že naši študenti si zaslúžia **alternatívnu perspektívu**,“ uviedol.

Jeho kolegovia však sa však ustavične na neho sťažujú, že „nesprávne vysvetľuje marxizmus“. Kedykoľvek informoval katedru, že chce mať cyklus prednášok o marxizme, vždycky namiesto toho dostal iné kurzy. „Pravdepodobne to vyzerá ako maličkosť, ale na katedre, ktorej fakulta sa pýši tým, že môže slobodne vyučovať kurzy kritické voči kapitalizmu a osobitne vyzdvihovať marxizmus, to je veľmi frustrujúci zážitok.

Iba pár študentov bude mať možnosť absolvovať Osbornove prednášky pod názvom: „Marxizmus: História teórie a praxe“, napriek jeho požiadavke, aby boli prístupné **pre všetkých študentov**.

Štatistiky ukazujú, že vo väčšine inštitúcií vyššieho vzdelávania dnes vládne ľavica. Je to preto, že Karol Marx vyhral PR bitku o srdce a mysle akademickej obce Spojených štátov.

Podľa publikácie *National Affairs* bol v roku 1969 minimálne jeden zo štyroch vysokoškolských profesorov aspoň mierne konzervatívny. Koncom osemdesiatych a začiatkom deväťdesiatych rokov sa však ich postavenie i počet začali prudko znižovať z dôvodu nenápadného dopytu po ideologickej čistote. Keď Carnegiego nadácia v roku 1999 uskutočnila prieskum na fakulte, zistila, že iba 12% profesorov bolo konzervatívcov. Štúdia uverejnená v časopise *Econ Journal Watch* v roku 2016 zistila, že počet klasických liberálov a konzervatívcov medzi pedagógmi klesol v pomere 12:1.

Wright State University má asi 12 500 študentov a v povedomí nie je považovaná za semenisko ľavice. Priemerné školné na tejto univerzite je 25 tisíc dolárov ročne. Vystáva logická otázka: **Prečo študenti a ich rodičia mrhajú peniazmi na to, aby ich indoktrinovali ľavicoví radikáli?**

URL adresa článku: <https://christianitas.sk/zakazana-kritika-marxizmu-na-americkej-univerzite-o-cervenej-amerike/>